

Apunts de llengua

(publicat a *L'Heura digital* 45, 8 d'octubre de 2012)

Una minúscula pinzellada en majúscula

La majoria de parlants (i *escrivents*) sabem que a inici de text, després d'un punt i també després d'un signe d'admiració o d'interrogació, entre altres, fem servir una lletra majúscula. Però a més d'aquestes majúscules determinades per la posició en el text, tenim les majúscules que diferencien un nom propi d'un nom comú. I aquí no sempre les coses estan tan clares. Mireu: en l'expressió *ajuntament* de Santa Coloma, *ajuntament* forma part del nom propi?

Doncs depèn. Si diem «quedem a la porta de l'ajuntament», ens estem referint simplement a un edifici i per tant ho posarem en minúscula; però si diem «l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha aprovat les taxes», estem parlant d'una entitat, i com a tal, ho posarem en majúscula inicial.

Vegem diversos casos que van en majúscula:

- 1) Considerem que han d'anar en majúscula els noms propis de persona (*Montse, Pep*) i també els de personatges com *Astèrix*, divinitats com *Buda* o animals com *Milú*.
- 2) Si són cognoms, noms artístics o pseudònims, també: *Garcia, Soler, Els Pets, Peret* o *Victor Català* (pseudònim de Caterina Albert).
- 3) Noms d'entitats (*Òmnium, Centre Excursionista Puigcastellar*), empreses (*Cacaolat, Damm*) i institucions, juntament amb els seus òrgans de gestió («la Secretaria del CEP és oberta de 19 a 21 h» o «el Consell d'Administració de l'HES es reunirà aquest matí») els posarem també en majúscula.

Ara bé, quan escrivim el plural d'aquestes entitats o òrgans, aleshores perden el seu paper de nom propi i cal escriure'ls en minúscula («els hospitals de la comarca», «a Catalunya hi ha tradició de centres excursionistes», «els consells d'administració marquen les pautes directives», etc.). Més exemples: si hem d'anar al jutjat, segurament ens han d'haver enviat una citació on posa «Jutjat...núm.1», amb majúscula, però posarem en minúscula «l'edifici dels jutjats és a prop del riu».

Aquests casos resulten força senzills ja que és fàcil de detectar un genèric quan està en plural. Els casos més difícils es presenten quan hem de veure, en singular, si aquell nom genèric forma part del nom propi o no. Si en forma part,

el posarem en majúscula; si no, no. Per la mateixa raó, també posarem en minúscula el coreferent o una paraula sinònima d'aquest genèric. Exemples:

- ✓ El «**Cafè** de l'Òpera»; però, la majoria de teatres tenen un «**café**», «el **café** de la cantonada», «menú del **bar** de l'Òpera».
- ✓ «Agenda del **Centre Cívic** del Riu»; però, «a cada barri hi ha un **centre cívic**», «visc a prop del **centre cívic**», «aquella **associació** del Riu».
- ✓ «Demà anirem al **Teatre** Sagarra»; però, «a Santa Coloma només hi ha un **teatre** amb programació estable», «van canviar la il·luminació del **teatre**», «la **sala teatral** Sagarra».
- ✓ «El **Col·legi** Públic Serra de Marina»; però, «l'AMPA del **col·legi**», «el director d'aquell **col·legi**», «l'**escola** Serra de Marina».

Com que entenem que aquest tema no és minúscul i cal canviar moltes majúscules, en un altre *Apunts de llengua* (en majúscula) hi tornarem.